

Propuneri adresate Primarului General al Municipiului București

de către: Asociația Carusel, Romanian Angel Appeal, ARAS, Parada, Frontul Comun pentru Dreptul la Locuire, Somaro, Pe Stop, E-Romnja, Asociația Sprijinirea Integrării Sociale, Roma Policy Center, CeRe: Centrul de Resurse pentru participare publică și ActiveWatch

Propuneri urgente ce vizează persoanele fără adăpost sau în pericol de a-și pierde adăpostul, în contextul venirii anotimpului rece și în contextul pandemiei

Propunerile de mai jos sunt, în opinia semnatarii scrisorii, măsuri minime obligatorii, pe care Primăria Municipiului București trebuie să le ia urgent.

- Cazare în hoteluri pentru persoanele fără adăpost, în sistem rezidențial (zi și noapte), cu asigurarea mesei, asistență medicală și activități pe timpul zilei;
- Pentru persoanele care refuză cazarea în spațiile puse la dispoziție (hoteluri, adăposturi etc.):
 - echipe de teren care să distribuie mâncare, ceai, plus alte materiale (pături, saci de dormit, haine etc.). Coordonarea echipelor mobile ale Direcției de Asistență Socială a Municipiului București cu organizații care furnizează deja aceste servicii (ex: Carusel);
 - echipe mobile care să ofere asistență medicală primară, materiale medicale sau acompaniere către servicii medicale, acolo unde este necesar.
- De avut în vedere cazarea întregii familii, independent de componența acesteia și de modul de formalizare al relațiilor de rudenie (căsătorie, concubinaj, mame singure, copii, adulți etc.).
- Având în vedere contextul pandemic (reducerea veniturilor, în general, deci și pentru aceste persoane), sistarea oricăror amenzi date de către Poliția Locală a Municipiului București pentru persoanele care apelează la gesturi de caritate și pentru persoanele fără adăpost.
- Testarea periodică a persoanelor fără adăpost din centrele/unitățile de cazare și a personalului esențial care lucrează în aceste centre.
- Sistarea tuturor evacuărilor din locuințele aflate în proprietatea publică sau privată a Primăriei Municipiului București, inclusiv locuințe sociale din vechiul fond de stat în perioada pandemiei. Eliberarea acestor locuințe să se facă numai în condițiile în care există posibile condiții vătămătoare pentru locatari și numai după oferirea unei alternative agreeate de chiriași (și nu prin evacuare);
- Analiza procesului de licențiere a centrului pentru femei victime ale violenței domestice, Semina, anunțat de către DGASMB, în septembrie 2020, și urgentarea acelor etape pe care PMB trebuie să le parcurgă în cadrul acestui proces;
- Eliminarea condiționării accesării beneficiilor și serviciilor sociale furnizate prin DGASMB și DGASPC-urile de sector de achitarea datoriilor la bugetul local. Acestea, de obicei sub forma amenzilor, afectează cu precădere persoanele cele mai vulnerabile și le blochează în fapt accesul la sistemul de protecție socială (având în vedere principiul

descentralizării și autonomiei locale, această soluție vizează realizarea unor parteneriate între PMB și primăriile de sector).

Propunerile de mai jos vizează servicii medico-sociale esențiale pentru grupurile vulnerabile din București (persoane fără adăpost sau persoane cu situație locativă precară, persoane pe punctul de a fi evacuate, lucrătoare sexuale, persoane infectate sau vulnerabile la infecția cu HIV/TB, consumatori de droguri, persoane fără documente de identitate). Fără a se dori o listă exhaustivă și fără a exclude de la dialog alte persoane relevante în economia acestei situații/acestui domeniu, aceasta este o primă listă de servicii pe care inițiatorii acestui demers le consideră fundamentale:

I. Protecția femeilor victime ale violenței domestice:

- Înființarea de urgență a unui centru de primire pentru victimele violenței sexuale;
- Intervenția cu prioritate a poliției și a echipei interdisciplinare în cazurile de violență domestică și sexuală asupra minorilor
- Protocol de sprijin de urgență pentru închirierea unei locuințe, cu plata directă a chiriei și de-birocratizată procesului de accesare a programului Împreună
- Decontarea de urgență a cheltuielilor pentru obținerea certificatului medico-legal pentru victimele violenței domestice.

II. Măsuri urgente în domeniul locuirii:

Cercetare și transparentizare. Cunoașterea condițiilor și nevoilor de locuire la nivel de municipiu și monitorizarea stocului de locuințe publice:

- **Transparentizarea** imediată a procesului de repartizare a locuințelor sociale aflate în construcție în Prelungirea Ghencea, prin publicarea listelor de atribuire/repartiții deja realizate, pe structuri de camere și asigurarea unei modalități prin care se poate verifica respectarea ordinii de pe Lista de prioritate pentru 2020. Publicarea calendarului de finalizare a întregului complex de locuințe sociale din Prelungirea Ghencea.
- **Publicarea listei locuințelor fond de stat, sociale și de necesitate și actualizarea periodică a statutului lor:** ocupate/libere, cu contract de

închiriere/cu fișă de calcul în litigiu/retrocedate, în proces de vânzare/vândute, pentru transparentizarea și monitorizarea publică a fondului de locuințe public și a procesului de repartizare.

- Realizarea unui studiu cu privire la evoluția solicitărilor de locuințe sociale și a celor din vechiul fond de stat, pe tipurile de solicitanți potrivit criteriilor de ierarhizare a lor (nivel de venit, persoane cu dizabilități, condiții de locuit etc.). Publicarea anuală a unei analize cu privire la solicitările de locuințe sociale către Primăria Generală cu privire la numărul solicitărilor neeligibile/incomplete, motivul neeligibilității, precum și cu privire la tipurile de solicitanți în acord cu criteriile de ierarhizare a acestora.
- Realizarea periodică, la fiecare 3 ani, a unei cercetări cu privire la condițiile și nevoile locative ale populației din București, care să stea la baza măsurilor de dezvoltare a fondului de locuințe sociale al municipiului. Cercetarea trebuie să urmărească evoluția anumitor indicatori europeni cu privire la calitatea și costurile locuirii, precum gradul de supra-aglomerare, împovărarea cu costurile locuirii, deprivarea locativă etc.

Propuneri protecția persoanelor în risc de a fi evacuate:

- Sistem/protocol de monitorizare și prevenire a evacuărilor forțate din locuințe fond de stat și locuințe sociale, precum și din așezări informale, prin colaborare AFI/Compania Imobiliara cu DGAS și Serviciul Spațiu Locativ;
- Transparentizarea fondului locativ public liber, constând în locuințe din vechiul fond de stat, convenabile, sociale, de sprijin și de necesitate și repartizarea imediată a acestora către solicitanții de locuințe sociale la nivel de municipiu și de sector;
- Acces simplificat la cantinele sociale și la spălătoriile sociale din subordinea DGAS;
- Soluțiile de relocare pentru persoanele în risc de evacuare/ în curs de evacuare/ evacuate trebuie să respecte integritatea familiilor, indiferent de componența acestora și de modul de formalizare al relațiilor de rudenie (căsătorie, concubinaj, mame singure, copii, adulți etc.). În momentul de față, singurele soluții propuse de DAS în situațiile de evacuare sau risc de evacuare presupun separarea familiilor, adică trimiterea bărbaților la adăposturile de noapte și a femeilor cu copiii la centrele maternale. Evacuarea trebuie să fie evitată, soluția de locuire alternativă, agreată de familiile/persoane ce urmează să fie evacuate să fie accesibilă anterior evacuării.

Creșterea stocului de locuințe sociale

- Extinderea fondului de locuințe sociale prin construcție, achiziție sau reconversie, în acord cu numărul de cereri de locuință socială la nivel de municipiu și sectoare și potrivit unor indicatori de prevenire a segregării spațiale.

- Asumarea obligației autorității locale de respectare a unui termen maxim de 2 ani, de repartizare a locuințelor sociale pentru solicitanții eligibili.
- Prevederea unui procent în bugetul anual aprobat la nivel de municipiu, pentru creșterea stocului de locuințe sociale raportat la nevoile locale (prin construcție/ achiziție/ reconversie) - corelarea acestui buget cu regula repartizării unei locuințe sociale în maxim doi ani de la aprobarea dosarului (menționată la punctul 2).
- Reconversia spațiilor cu altă destinație în locuințe sociale și trecerea din domeniul privat al municipiului în cel public al locuințelor disponibile, pentru extinderea de urgență a stocului de locuințe sociale.

N.B. Este necesară o indexare corectă a situației proprietăților Primăriei Municipiului București (parcul de locuințe, cine sunt beneficiarii actuali, care este cererea actuala de locuințe, care este profilul solicitanților: componenta familiei, dispersie geografică, etc), de obiective și de termene, apoi buget estimativ.

Monitorizarea și prevenirea evacuărilor

- Realizarea unui mecanism prin care familiile/persoanele care sunt aflate în risc de evacuare să nu fie evacuate înainte de a avea posibilitatea relocării în condiții sigure și cu sprijinul PMB (inclusiv sprijin logistic cu privire la mutarea bunurilor dintr-o locuință în alta).
- Dezvoltarea unui departament cu competențe legale și sociale în cadrul DGASMB care să asiste persoanele aflate în risc de evacuare și să prevină evacuările forțate și a unei linii telefonice speciale pentru sesizarea situațiilor de pericol de evacuare.
- Raport anual public al DGASMB cu date sistematizate cu privire la condițiile și dificultățile de locuire identificate în cadrul anchetelor sociale pe care le desfășoară.
- Pentru evacuările ce nu pot fi evitate, pentru a preveni situația ajungerii în stradă, a despărțirii familiei în adăposturi de noapte sau pentru prevenirea separării copilului de familie, asigurarea cazării temporare de urgență în centre rezidențiale pentru familii sau în locuințe temporare, până la alocarea unei locuințe sociale. Relocarea de urgență în centre rezidențiale trebuie să respecte demnitatea și integritatea familiilor, cărora trebuie să li se asigure accesul la locuințe sociale adecvate în termen de maxim doi ani de la solicitare.
- Pentru toate persoanele care se află în diferite stadii de contestare a ordinelor de evacuare din clădirile proprietate ale Primăriei Municipiului București/aflate în proces de retrocedare, consiliere juridică și identificarea unor alternative de locuire, astfel încât să nu mai existe evacuări fără relocare adecvată din locuințe aflate în proprietatea PMB sau retrocedate.
- Realizarea unei analize cu privire la familiile/persoanele care locuiesc acum în imobilele care se află în proces de restituire (și publicarea acesteia pe siteul PMB).

- Implementarea prevederilor legale cu privire la așezările informale: identificarea acestor așezări de pe raza Municipiului București, recunoașterea lor și facilitarea accesului la servicii de utilitate publică.

Sprjin pentru acces la locuință socială:

- Simplificarea procedurii de alcătuire a dosarelor de locuință socială. Revizuirea documentelor ce trebuie depuse pentru o locuință socială.
- Implementarea unui sistem de decontare a costurilor notariale pentru alcătuirea dosarului
- Dezvoltarea unui serviciu de acompaniere, prin care să fie asistate în alcătuirea dosarului toate persoanele care nu pot parcurge etapele birocratice individual. Serviciul trebuie să aibă inclusiv o componentă de tip telefonul verde, de unde oamenii pot obține informații și îndrumare.
- Modificarea grilei de punctaje pentru completarea dosarului de solicitare a locuinței sociale, în sensul eliminării criteriului de nivel de studii și al prioritizării persoanelor și familiilor vulnerabile. Punerea în dezbatere publică a proiectului de Hotărâre de Consiliu General a acestei grile, conform normelor în vigoare. Plasarea acestui proces sub coordonarea Direcției de Asistență Socială a Municipiului București (în condițiile în care acum este sub coordonarea Spațiului Locativ)
- Realizarea unor protocoale cu primăriile de Sector în vederea asigurării accesului la acte de identitate pentru persoanele fără documente. Identificarea unor soluții comune cu direcțiile de asistență socială de la nivelul sectoarelor astfel încât actele de identitate emise să nu fie temporare (având în vedere că persoanele cu astfel de acte sunt de cele mai multe ori stigmatizate din cauza acestui tip de document provizoriu și, deci, angajarea devine un proces foarte dificil).

Pachet social complet în cazul locuirii:

- Coordonarea între serviciile de asistență socială și serviciile de locuire socială, sau cuplarea acestor servicii, astfel încât ocupanții locuințelor sociale să primească asistență socială în funcție de nevoi.
- Subvenționarea costurilor de întreținere și utilități pentru chiriașii din locuințe sociale care nu își permit aceste costuri;
- Soluții de locuire intermediare temporare - între adăpost și locuință socială - locuințe protejate/centre rezidențiale pentru persoanele cu un istoric îndelungat de locuire în stradă și care au nevoie de sprijin și acompaniere

- Inițierea unui program pilot de tip *housing first*. Identificarea beneficiarilor care pot fi incluși în acest program și includerea lor într-un program integrat. Evaluarea programului pilot și extinderea în funcție de lecțiile învățate.

Prevenirea risipei locative și reglementarea pieței de chirii

- Supraimpozitarea clădirilor proprietate privată neocupate/abandonate
- Stimularea fiscală a proprietarilor de a închiria locuințele în acord cu un sistem de plafonare corelat cu veniturile populației. 26% dintre lucrătorii din București câștigă salariul minim pe economie, venit din care nu pot susține nivelul chiriilor de pe piața privată.

III. Servicii medicale și sociale:

- **Centrul medico-social pentru persoane cu vulnerabilitati, în subordinea ASSMB, ca secție a Spitalului Victor Babes:** accelerarea procedurilor pentru înființarea și includerea în proiectul buget pe 2021 a fondurilor necesare înființării Centrului medico-social pentru persoane din grupuri vulnerabile menționat în acordul de parteneriat nr. 6865/17.04.2018 (acord de parteneriat între ASSMB, Ministerul Sănătății, Centrul de Evaluare și Tratament a Toxicodependențelor pentru Tineri Sf. Stelian București, Spitalul Clinic de Boli Infecțioase și Tropicale "Dr. Victor Babeș", Fundația Romanian Angel Appeal, Asociația Română Anti-Sida, Asociația Carusel și Asociația RHRN).
- Debirocratizarea accesului la servicii sociale: realizarea unei analize cu privire la toate serviciile sociale destinate grupurilor vulnerabile, indexarea tuturor etapelor birocratice pentru acces și eliminarea tuturor documentelor care nu sunt obligatorii prin lege.
- Bugetarea unor programe de prevenție, testare și tratare a HIV, Hepatita B și C, TBC pentru grupurile vulnerabile. Programele ar trebui să aibă în vedere toate categoriile de risc de infectare (persoane consumatoare de droguri injectabile, persoane fără adăpost, MSM, tineri) și să vizeze o componentă de servicii de tip outreach
- **Analiza cu privire la posibilitatea conversiei Complexului de Servicii Sociale pentru Adulți Sfântul Ioan** - în acest moment centrul nu poate funcționa ca centru rezidențial din cauza nerespectării normativelor în vigoare.
- **Înființarea de centre rezidențiale de tranziție temporare** pentru persoanele din stradă, până la alocarea unor locuințe sociale, care să respecte integritate familiilor. În acest moment există inclusiv persoane cu locuri de muncă ce locuiesc în adăpostul mai sus menționat, pentru că nu au alternativă de locuire.
- **Crearea mai multor centre tip adăpost de noapte** - cu o capacitate mai mică de cazare (actualul adăpost are o capacitate de 500+ locuri, lucru care îl face greu de gestionat) și mai accesibile (nu la marginea orașului).
- **Minim o clinică socială dezvoltată de PMB** (în acest moment există doar clinicile sociale ale Reginei Maria, în parteneriat cu PMB, deci nu pot fi dezvoltate servicii

în funcție de nevoile identificate de PMB). Accesul la serviciile din cadrul acestei clinici ar trebui să fie făcut prioritar pentru persoanele fără venit, la care accesul să fie făcut în baza unei declarații pe proprie răspundere.

- **Dezvoltarea unui program dedicat pentru femeile aflate în situație de sărăcie.** Screening medical, programe de planning familial, respectiv monitorizare a sarcinii (implementarea urmării sarcinii EKG inclusiv), includerea în programe de servicii integrate care să asigure un mediu social sigur pentru copii, servicii educaționale pentru aceștia care să asigure independența mamei pentru accesarea unui loc de muncă.
- Facilitarea accesului gratuit al adolescentelor și a femeilor însărcinate la întreruperea de sarcină la cerere, în mod gratuit, în condiții de siguranță în sistemul public
- Simplificarea sistemului de acordare de servicii socio-medicale pentru persoanele fără acte/fără asigurare de sănătate.
- Asigurarea accesului la serviciile sociale și medicale publice pentru toate persoanele (inclusiv pentru acelea fără documente de identitate sau cu domiciliul din afara Bucureștiului, dar care sunt în evidența asistenților sociali ca fiind persoane fără adăpost): **crearea unui fond din buget public pe care să îl poată accesa persoanele neasigurate** (în anumite condiții) prin care să poată plăti asigurarea medicală și să acceseze servicii medicale. În acest fel va fi facilitat accesul la servicii medicale pentru diferite patologii care, netratate, duc la boli asociate/încărcarea sistemului de urgență.
- Crearea unui serviciu la nivelul Municipiului București pentru **acompanierea persoanelor vulnerabile către serviciile medicale**: având în vedere că discutăm despre persoane cu dificultăți de scriere și citire, persoane cu nevoie de însoțitor (având dizabilități, suferințe de sănătate mintală, boli cronice, vârsta înaintată etc.), cu acces foarte limitat la educație pentru sănătate, e necesară acompanierea lor (atât pentru a-i sprijini în navigarea hățișului birocratic, cât și pentru a exista o persoană care să se asigure că tratamentul prescris/diagnosticul/eventualele alte controale sunt înțelese de pacient).
- Finalizarea unor proiecte sociale începute în mandatul trecut: construcția complexului de locuințe sociale, finalizarea proiectului « Bancă de alimente, cantină socială, Centru de asistență pentru mama și copil și reintegrare socio-profesională », Rețeaua Metropolitană Asistență pentru Seniori.

